

L'últim sospir del monestir de Sant Benet

GRISELDA OLIVER I ALABAU

Martí Gironell, periodista i autor d'obres tan conegudes com *l'Arqueòleg* i *El pont dels jueus*, ha tornat a escena amb la publicació del seu últim llibre, *L'últim abat*. Després d'haver passat un temps al monestir de Sant Benet per amarar-se de la vida frugal del temple, Gironell sorprèn el lector amb el retrat d'un període molt concret de la vida de l'abadia i de l'abat, Pere Frigola, que regentà el monestir durant el segle XVI. L'edifici, fundat el 960 per la iniciativa dels esposos Sal-la i dels Ricarda després d'haver obtingut la tutela papal, es va convertir en un monestir benedictí al qual també es traslladaren les relíquies de sant Valentí, qui en seria copatró juntament amb sant Benet. Tot i els anys de prosperitat d'ençà de la seva edificació, a les acaballes de l'edat mitjana —durant el transcurs del segle XVI— el monestir es va veure aclaparat per un període de decadència, de la qual l'abat Pere Frigola va intentar desfer-se. Per aquest motiu, l'abat va esdevenir una figura central per al temple —i també en aquesta novel·la—, pel seu intent de redreçar-lo tant espiritualment i culturalment com econòmicament. Gironell el descriu com a home religiós, amant de l'ordre, la sinceritat, la integritat, la honradesa i la moral, però també eminentment polític. L'objectiu del Frigola que personifica Gironell a la seva novel·la és aconseguir a tota costa aixecar de nou el monestir de Sant Benet. Per al seu fi se serveix de totes les eines que té al seu abast: reinstaura els capbreus, reclama les rendes que pertocquen a l'abadia, remodela el monestir per causes de necessitat, etc. (Gironell, 2012: 228). Tot i aquests esforços, amb la mort de Frigola l'abadia va tornar a caure en un període de decadència i, finalment, va ser absorbida per l'abadia de Montserrat.

La trama fictícia es barreja amb la realitat històrica d'aquell moment, el segle XVI. Gironell és curós, no només perquè es llueix amb un argument convincent, sinó també perquè aprofita l'ocasió i no s'oblida d'explicar el *modus vivendi* de l'època. Un cop el lector s'hi capbussi, esdevindrà coneixedor de la ciència de la verema, de la gastronomia medieval i de tota mena d'activitats pròpies d'aquell moment. També es familiaritzarà amb les creences i supersticions de l'època: apareixeran eixarmadors, herboristes amb remeis poc ortodoxos i altres oficis que es van diluir amb el pas del temps. La luxúria, malgrat que el llibre retrata un monestir frugal, també hi tindrà lloc: la forneta Genissa no s'estarà d'utilitzar el godomassí, i l'abat Pinós, predecessor de Frigola, aprofitarà per entabanar jovenetes i emportar-se-les al seu cau.

Així mateix, Gironell se serveix dels fets històrics que van condemnar l'abadia de Sant Benet de Bages a l'oblit per traçar una història d'intriga que portarà a un conflicte d'interessos entre dos claustres: el de la Congregació de l'Observança de Valladolid, que procura obtenir l'hegemonia política sobre els monestirs catalans, i el de la Congregació Claustral Tarraconense, presidida pel mateix Frigola, que lluita per evitar que les abadies catalanes caiguin en mans de forasters.

Gironell és curós, no només perquè es llueix amb un argument convincent, sinó també perquè aprofita l'ocasió i no s'oblida d'explicar el modus vivendi de l'època

GIRONELL, MARTÍ

L'últim abat

Columna Edicions.
Barcelona, 2012.

384 p.

NÚRIA MARTÍ CONSTANS

**Un excés de felicitat.
Vint contes perversos**

Curbet edicions
Girona, 2013.
136 p.

Núria Martí vol capbussar el lector en un món ple de pecats protagonitzats per homes i dones de diferent condició obsedits per dèries diverses. El sexe, l'egoisme i les mentides omplen els vint contes que formen el llibre.